

В. Б. Харченко
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінально-правових дисциплін
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

УДК 343.46 (347.77; 347.78)

ТВОРИ ПОРНОГРАФІЧНОГО ХАРАКТЕРУ І ТАКІ, ЩО ПРОПАГУЮТЬ КУЛЬТ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОСТІ, ЯК ПРЕДМЕТИ ЗЛОЧИНУ ТА ОБ'ЄКТИ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ

Розглядається питання співвідношення творів, виконань, фонограм, відеограм, передач (програм) організації мовлення як предметів злочинів, передбачених ст.ст. 300, 301 та 176 Кримінального кодексу України. Обґрунтовується необхідність законодавчого визначення продукції порнографічного характеру і такої, що пропагує насильство та жорстокість, об'єктами, що не охороняються авторським правом та суміжними правами.

Ключові слова: об'єкти авторського права та суміжних прав; предмет злочину; продукція порнографічного характеру; продукція, що пропагує насильство та жорстокість.

З розвитком інформаційного суспільства використання результатів творчої діяльності людини відбувається майже у всіх сферах громадського життя. Відповідно дедалі частіше в науковій і практичній діяльності виникають питання щодо створення та застосування ефективних механізмів охорони всієї сукупності прав на результати творчої діяльності, у тому числі і засобами, властивими кримінальному праву.

Але судова практика засвідчує, що достатньо велика кількість порушень авторського права і суміжних прав пов'язана із вчиненням іншого злочину або злочинів, тобто має місце вчинення особою двох або більше діянь, передбачених різними статтями Особливої частини Кримінального кодексу України [1] (далі — КК України), за жоден з яких цю особу ще не було засуджено. В більшості випадків виникає ситуація, коли особа однією і тією ж дією вчиняє не лише порушення прав на результати творчої діяльності, а і інший злочин, передбачений окремою статтею КК. За цих умов злочини тісно поєднані між собою: вони мають спільним елементом не тільки суб'єкта, а й суспільну злочинну дію [2, с. 134, 135].

На нашу думку, за наявності такого виду сукупності злочинів, один із яких полягає у порушенні авторського права і суміжних прав, можлива ситуація, коли спільним елементом цих злочинів може виступати також предмет злочину — твір, виконання, фонограма, відеограма, передача (програма) організації мовлення. Так, диспозиція ст. 300 КК “Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію” безпосередньо вказує на такий предмет злочину як твір, а ст. 301 КК “Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів” встановлює підстави кримінальної відповідальності щодо обігу творів, зображень та інших предметів.

Саме тому метою цієї статті є розгляд питання про співвідношення зазначених об'єктів авторського права і суміжних прав — предметів злочину, передбаченого ст. 176 КК “Порушення авторського права і суміжних прав”, з предметами злочинів, передбачених ст. 300 та ст. 301 КК України. В Україні добре відомі факти викриття

працівниками правоохоронних органів порностудій, порносайтів, вилучення примірників а удвіовізуальних творів порнографічного характеру та таких, що пропагують культ насильства та жорстокості. Про наведені випадки громадськість широко сповіщається засобами масової інформації. Безумовно, коли розповсюдження зазначеної продукції відбувається її “творцями”, питання про порушення авторського права і суміжних прав не виникає. Але найбільш поширеними є випадки вчинення незаконних дій щодо зазначеної продукції, яка виготовлена іншими особами, як правило, за межами України. Особливої актуальності питання про порушення авторського права і суміжних прав набуває у випадку, коли ці предмети мають правову охорону за межами України саме як об’єкти авторського права або об’єкти суміжних прав. Так, порностудія West Coast Productions подала до суду позов проти 9 729 користувачів, які скачали один з її фільмів через протокол BitTorrent в мережі Інтернет [3].

Дослідженнями питання предмету злочину, передбаченого ст. 176 КК України, займалися О. О. Коваленко [4, с. 101–105], В. Д. Гулкевич [5, с. 4], Н. Розенфельд [6, с. 105–108], А. М. Коваль [7, с. 42–49], А. С. Нерсесян [8, с. 71–77]. Свого часу зазначене питання розглядалося і автором статті [9, с. 79–85], але в жодному разі дослідження вказаної проблематики не пов’язувалося з предметами злочинів, що посягають на інші об’єкти кримінально-правової охорони. Це стосується, перш за все, предметів злочинів, які, як і об’єкти авторського права і суміжних прав, передбачають наявність творчої складової при їх створенні. Особливу актуальність розгляду саме питання предмету злочину додає і та обставина, що суспільно небезпечні діяння, передбачені ст. ст. 300, 301 та 176 КК України, утворюють тотожні або однорядні дії — ввезення на територію України, переміщення, розповсюдження, публічне сповіщення, збут. За таких умов, питання предмету вказаних злочинів повинне бути вирішене як з метою поглибленого аналізу об’єктів цих злочинів, так і з метою розмежування злочинів один від одного.

Поняття предмету злочину та його місце в структурі складу злочину, співвідношення з об’єктом злочину, предметом суспільних відносин та предметом злочинного посягання в науці кримінального права залишаються дискусійними. Майже кожен вчений-криміналіст висловив свою точку зору стосовно предмету злочину в контексті дослідження об’єкта злочину або характеризуючи ознаки складу конкретного злочину. У теорії кримінального права предметом злочину визначається або матеріальний об’єкт [10, с. 119], або будь-які речі матеріального світу, з певними властивостями яких закон про кримінальну відповідальність пов’язує наявність у діях особи ознак конкретного складу злочину [11, с. 33], або речі матеріального світу, діючи на які, особа посягає на блага, що належать суб’єктам суспільних відносин [12, с. 128], або предмети, з приводу яких чи у зв’язку з якими вчиняється злочин [13, с. 104]. Особливу увагу викликає ставлення більшості науковців до предмету злочину як до певної речі матеріального світу, матеріального об’єкту, матеріального утворення [14, с. 34], шляхом вилучення, знищення, створення або видозміни якого спричиняється шкода об’єкту злочину.

Але слід пам’ятати, що предмет злочину є лише однією з ознак складу злочину, тобто, типовою, суттєвою, необхідною та достатньою юридично значущою властивістю (якістю), що має загальний характер і входить до складу будь-якого злочину або багатьох з них. Тому намагання окремих науковців конкретизувати, деталізувати, трактувати або уточнювати загальне визначення предмету злочину, що здійснюються, як правило, при характеристиці окремого складу злочину або їх групи, слід розглядати як псевдонаукові та спрямовані на зазначення “свого слова” в науці або створення ілюзії “новизни” того чи іншого дослідження.

Саме тому, на нашу думку, не можна визнати більш обґрунтованим або більш вдалим визначення предмету злочину як факультативної ознаки об’єкту злочину, що знаходить свій прояв у матеріальних цінностях (котрі людина може сприймати органами чуття чи фіксувати спеціальними технічними засобами), з приводу яких та (або) шляхом безпосереднього впливу на які вчиняється злочинне діяння [15, с. 59]. По-перше, як у

випадку із творами порнографічного характеру, дуже дискусійним є те, що вони знаходять свій прояв у “матеріальних” та “цінностях”. Якщо б вони були “цінностями”, то закон не встановлював би кримінальну відповідальність за їх створення та обіг. По-друге, те що автор визначає “... котрі людина може сприймати органами чуття чи фіксувати спеціальними технічними засобами ...” зветься набагато простіше — предмети (явища) матеріального світу. По-третє, словосполучення “... з приводу яких та (або) шляхом безпосереднього впливу на які ...” співвідноситься як ціле (з приводу яких) та частина (шляхом безпосереднього впливу на які) і між собою не можуть містити сполучники “та (або)”.

Таким чином, класичне визначення предмету злочину як будь-яких предметів (явищ) матеріального світу, з певними властивостями яких закон про кримінальну відповідальність пов'язує наявність у діях особи ознак конкретного складу злочину, повною мірою задовольняє вимоги щодо ознаки складу злочину як типової, суттєвої, необхідної та достатньої юридично значущою властивості (якості), що має загальний характер. Крім того, таке визначення вирішує всі існуючі дискусійні питання щодо визнання предметами злочину заборонених до обігу чи шкідливих предметів, інформації, електричної та теплової енергії, комп'ютерної програми, твори у галузі науки, літератури і мистецтва (тобто нематеріальних явищ) та навіть людини, яка також є своєрідним, але предметом (явищем) матеріального світу. Таке визначення дозволяє також окремим науковцям відрізнити об'єкт і предмет злочину та зрозуміти, що авторство, тобто сукупність немайнових та майнових прав автора, є не предметом, а об'єктом злочину, передбаченого ст. 176 КК України, і що авторське право і право власності на матеріальний об'єкт, в якому втілено твір, не залежать одне від одного [16]. Враховуючи наведене, в цій роботі ми будемо виходити саме із зазначеного класичного визначення предмету злочину як однієї із ознак складу злочину.

Загально відомо, що основною функцією кримінального права як галузі права є охоронна функція, оскільки кримінальне право охороняє властивими йому заходами ті суспільні відносини, що регулюються іншими галузями права (ст. 1 КК України). Інститут права інтелектуальної власності на літературний, художній та інший твір (авторське право) і права інтелектуальної власності на виконання, фонограму, відеограму та програму (передачу) організації мовлення (суміжні права) натепер врегульований нормами Цивільного кодексу України [17] (далі — ЦК України). Відповідно до цього і питання щодо вказаних об'єктів авторського права і суміжних прав розглядаються саме наукою цивільного права на підставі чинних міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та положень національного законодавства України.

Визначення твору як результату творчої діяльності людини виникло багато століть тому, але і до теперішнього часу не має чіткого законодавчого визначення. Так, В. І. Серебровський, позначаючи саме на юридичні ознаки твору як об'єкту правової охорони, визначав, що твір — це сукупність ідей, думок та образів, що отримали в результаті творчої діяльності автора своє вираження у доступній для сприйняття людськими відчуттями конкретній формі, яка допускає можливість їх сприйняття [18, с. 32]. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів [19] визначає, що термін “літературні і художні твори” охоплює всі твори в галузі літератури, науки і мистецтва. Але фактично зазначена класифікація реального змістовного навантаження не має на тій підставі, що теперішній стан розвитку суспільства засвідчує неможливість в більшості випадків віднести твір лише до однієї із зазначених категорій. Наприклад, твори в галузі філософії фактично неможливо віднести до творів або у галузі літератури, або у галузі науки; комп'ютерні програми також однозначно не можуть бути віднесеними до творів однієї із зазначених галузей. Саме тому твори в галузі літератури, науки і мистецтва слід розглядати не окремо, намагаючись їх розмежувати, а в сукупності як певний орієнтир, що вказує на визначену сферу людської діяльності виходячи із поєднання чотирьох ознак правової охорони творів як об'єктів авторського права:

- 1) ознаки творчого характеру твору,

- 2) ознаки об'єктивної форми вираження твору,
- 3) ознаки змісту твору та
- 4) ознаки оприлюднення твору.

Правова охорона поширюється на твори, створені інтелектуальною, творчою діяльністю однієї чи декількох фізичних осіб. Поняття творчості не визначається в законодавстві України, оскільки творчість — це загальнолюдська категорія. Творчий характер твору засвідчується його оригінальністю та (або) новизною, які можуть бути виражені як у його змісті, так і у його формі. Об'єктивна форма вираження твору означає його безумовне існування поза і незалежно від свідомості людини. При цьому форма, у якому вигляді виражений твір, не важлива. Твір може бути виражений у статичній матеріальній формі, втілений у вигляді його оригіналу, копії або примірника, або в динамічній формі, втілений у виконанні твору у певному місці та у певний час. Тобто правовою охороною твір забезпечується, якщо він виражений у будь-якій матеріальній формі, що допускає його використання. Думки, ідеї, теорії, принципи, методи, процедури, процеси, системи, способи, концепції, відкриття за будь-яких умов не можуть бути визнані твором, і правовою охороною як об'єкти авторського права не забезпечуються навіть якщо вони виражені, описані, пояснені, проілюстровані у творі. Саме така об'єктивна форма свідчить про те, що твір є предметом (явищем) матеріального світу і може розглядатися як предмет злочину.

Наукою цивільного права зазначається, що правова охорона не залежить від змісту твору, тобто, жанр, обсяг, мета і призначення твору жодного значення для визнання твору об'єктом авторського права та предметом злочину не мають. Існує думка, що ніхто не має права вимагати, щоб твір був заборонений, вилучений, знищений, навіть якщо його зміст суперечить інтересам таких осіб і груп чи ідеологічним поглядам політичних партій і т.п. [20, с. 122, 123]. Також вказується, що навіть якщо твір явно спричиняє шкоду суспільству (при певних історичних обставинах), він тим не менше охороняється авторським правом [21, с. 34]. Зазначене обумовлене положеннями ст. 15 Конституції України [22] щодо заборони цензури та ст. 54 Конституції щодо гарантії громадянам свободи літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захисту інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності. Однак ч. 1 ст. 10 Закону України "Про авторське право і суміжні права" [23] містить вичерпний перелік творів, які не є об'єктами авторського права, який складається з шести пунктів. Такий самий перелік передбачений і ст. 434 ЦК України, але на відміну від вищезазначеного, він складається лише з чотирьох пунктів і не є вичерпним, так як п. 4 наведеної статті вказує на інші твори, встановлені законом.

Оприлюднення твору — це будь-яка дія, за допомогою якої твір стає доступним для загального ознайомлення. Серед основних форм оприлюднення можна зазначити опублікування, публічне сповіщення, публічне виконання, публічний показ, повідомлення для загального ознайомлення будь-яким способом. Законодавство України ґрунтується на принципі автоматичного набуття правової охорони твору. Для виникнення і здійснення авторського права не вимагається реєстрація твору чи будь-яке інше спеціальне його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей. Правова охорона виникає з часу створення твору. Разом з цим, авторів твору надається можливість зареєструвати своє авторське право у відповідних державних реєстрах. Така реєстрація необов'язкова, але є одним із дієвих засобів судового захисту прав автора у разі їх порушення. Відповідні ознаки характеризують і об'єкти суміжних прав.

Таким чином, аналіз положень міжнародних договорів та національного законодавства про авторське право засвідчує ту обставину, що твори, які пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію, а також твори порнографічного характеру, відповідають ознакам правової охорони творів як об'єктів авторського права та прямо не зазначені в законі як об'єкти, що не охороняються. Крім того, успіх тих чи інших творів не залежить від його змісту,

а є індикатором духовного, інтелектуального й освітнього рівня суспільства і часто визначається насамперед пріоритетом тих чи інших цінностей у житті кожної людини [20, с. 123].

Разом із тим 8 липня 1935 року Україна (ще у складі СРСР) приєдналася до Міжнародної конвенції про припинення обігу порнографічних видань та торгівлі ними [24, с. 287–291], а 14 травня 1949 року — до Угоди щодо припинення обігу порнографічних видань [25, с. 211–215], які на теперішній час є загальновизнаними нормами міжнародного права та закріплюють основні принципи щодо заборони обігу вказаних предметів. 27 квітня 1989 року Україна прийняла Рекомендації № R(89)7 Комітету міністрів Ради Європи “Про принципи поширення відеозаписів насильницького, жорстокого чи порнографічного змісту” [26], а 24 лютого 1994 року приєдналася до Європейської культурної конвенції 1954 року [27].

На адаптацію національного законодавства України до законодавства Європейського Союзу, 20 листопада 2003 року був прийнятий Закон України “Про захист суспільної моралі” [28], ч. 1 ст. 2 якого зазначає, що виробництво та обіг у будь-якій формі продукції порнографічного характеру в Україні забороняються. Крім того, ч. 3 цієї статті встановлює, що в Україні забороняються виробництво та розповсюдження продукції, яка:

- 1) пропагує війну, національну та релігійну ворожнечу, зміну шляхом насильства конституційного ладу або територіальної цілісності України;
- 2) пропагує фашизм та неофашизм;
- 3) принижує або ображає націю чи особистість за національною ознакою;
- 4) пропагує бузувірство, блюзнірство, неповагу до національних і релігійних святинь;
- 5) принижує особистість, є проявом знуцання з приводу фізичних вад (каліцтва), з душевнохворих, літніх людей;
- 6) пропагує невігластво, неповагу до батьків;
- 7) пропагує наркоманію, токсикоманію, алкоголізм, тютюнопаління та інші шкідливі звички.

Тобто, будь-які матеріальні об'єкти, предмети, друкована, аудіо-, відеопродукція, в тому числі реклама, повідомлення та матеріали, продукція засобів масової інформації, електронних засобів масової інформації, змістом яких є вищезазначена інформація, знаходяться за рамками українського авторського права і суміжних прав, а твори, виконання, фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення такого змісту не є об'єктами авторського права і суміжних прав.

Одночасно слід враховувати позицію О. О. Штефан, яка стверджує, що поняття “об'єкт авторського права” не співпадає за обсягом з поняттям “твір”, яке законодавець визначає як родове поняття, а відтак “твір” за своєю суттю є більш широким поняттям, ніж “об'єкт авторського права” [20, с. 119]. Слід також враховувати, що Закон України “Про захист суспільної моралі” не поширюється на виробництво чи розповсюдження документальних матеріалів, художніх творів літератури, мистецтва та культури, які визнані класичним чи світовим мистецтвом, на обіг наукових, науково-популярних, публіцистичних, освітніх матеріалів.

Узагальнюючи вищевказане, можна окреслити наступні висновки:

По-перше, створення або виготовлення в Україні творів, виконань, фонограм, відеограм, передач (програм) організацій мовлення порнографічного характеру або таких, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію, не є інтелектуальною діяльністю та реалізацією конституційної гарантії громадян на свободу літературної, художньої, наукової і технічної творчості, передбаченої ст. 54 Конституції України.

По-друге, продукція насильницького, жорстокого чи порнографічного змісту, а також така, що пропагує расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію, в Україні не є і не може бути об'єктами авторського права і суміжних прав.

По-третьє, загально визнана позиція в теорії авторського права України та інших держав щодо незалежності правової охорони об'єктів авторського права і суміжних прав від їх змісту (жанру, мети і призначення твору) є хибною та такою, що суперечить чинному законодавству.

По-четверте, твори, виконання, фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення порнографічного характеру або такі, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію, які за законодавством інших країн визнаються об'єктами авторського права і суміжних прав та набули у цих країнах правової охорони, якщо вони знаходяться в об'єктивній формі на території України, не є об'єктами авторського права і суміжних прав.

По-п'яте, у разі ввезення в Україну з метою збуту чи розповсюдження, виготовлення, зберігання, перевезення чи інше переміщення з тією самою метою, або збут чи розповсюдження, а також примушування до участі в створенні творів, виконань, фонограм, відеограм, передач (програм) організацій мовлення порнографічного характеру або таких, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію, вчинене слід кваліфікувати лише за ст. 300 або ст. 301 КК України, відповідно. Складу злочину, передбаченого ст. 176 "Порушення авторського права і суміжних прав", такі дії не утворюють навіть за наявності правової охорони зазначених предметів за законодавством іншої країни як об'єктів авторського права і суміжних прав.

По-шосте, наявність в чинному законі про кримінальну відповідальність злочинів, передбачених ст. 300 КК "Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію" та ст. 301 "Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів" є імплементацією Україною низки міжнародних договорів щодо протидії зазначеним видам злочинів та п. 6 Рекомендацій № R(89)7 Комітету міністрів Ради Європи "Про принципи поширення відеозаписів насильницького, жорстокого чи порнографічного змісту".

По-сьоме, ч. 1 ст. 10 Закону України "Про авторське право і суміжні права" щодо вичерпного переліку об'єктів, які не охороняються, підлягає змінненню шляхом включення до зазначеного переліку творів порнографічного характеру та таких, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію, або викладення цього переліку як невичерпного (наприклад, "є) інші твори, встановлені законом"). Розділ III зазначеного Закону також потребує доповнення переліком об'єктів суміжних прав, що не охороняються.

По-восьме, у чинному законі про кримінальну відповідальність, з метою дотримання принципу єдності термінології, у ст.ст. 300 та 301 КК терміни "твір", "зображення" та "інші предмети" слід змінити на термін "продукція", який не лише є більш змістовним, доречним та відповідає термінології Закону України "Про захист суспільної моралі", а й визначатиме, що вказані предмети злочинів не є творами чи іншими об'єктами авторського права і суміжних прав.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III [Текст] // ОВУ. — 2001. — № 21. — Ст. 920.
2. Зінченко, І. О. Множинність злочинів : поняття, види, призначення покарання [Текст] : [монограф.] / І. О. Зінченко, В. І. Тютюгін ; за заг. ред. В. І. Тютюгіна. — Х. : Фінн, 2008. — 336 с.
3. Порностудия подала иск против 9,7 тысяч файлообменщиков // Security Lab by Positive Technologies [Електронний ресурс]. — Режим доступа : <http://www.securitylab.ru/news/399348.php>.
4. Коваленко, А. А. Уголовно-правовая охрана авторских и смежных прав [Текст] : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Коваленко Алексей Александрович. — М., 2001. — 202 л.
5. Гулкевич, В. Д. Кримінально-правова охорона авторського права і суміжних прав [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 "кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право" / В. Д. Гулкевич ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — Львів, 2008. — 20 с.

6. *Розенфельд, Н.* Віртуальний предмет злочинів, пов'язаних з порушенням авторського права і суміжних прав [Текст] / Н. Розенфельд // Право України. — 2008. — № 5. — С. 105–108.
7. *Коваль, А. М.* Кримінальна відповідальність за порушення авторського права і суміжних прав : теорія та практика [Текст] / А. М. Коваль. — К. : Юстініан, 2005. — 320 с.
8. *Нерсесян, А. С.* Кримінально-правова охорона прав інтелектуальної власності [Текст] : [монограф.] / А. С. Нерсесян. — Хмельницький : Хмельн. ун-т управління та права, 2010. — 192 с.
9. *Харченко, В. Б.* Уголовно-правовая охрана авторского права и смежных прав [Текст] : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Харченко Вадим Борисович ; Ун-т внутрен. дел МВД Украины. — Х., 1996. — 216 л.
10. *Коржанський, М. Й.* Об'єкт і предмет злочину [Текст] : [монограф.] / М. Й. Коржанський. — Дніпропетровськ : Ліра, 2005. — 249 с.
11. *Тацій, В. Я.* Об'єкт і предмет злочину в кримінальному праві України [Текст] : [навч. посібн.] / В. Я. Тацій. — Х. : УкрЮА, 1994. — 76 с.
12. Кримінальне право України. Загальна частина [Текст] : [підруч. для студ. юрид. вузів і ф-тів] / Г. В. Андрусів, П. П. Андрушко, В. О. Веньківський та ін. ; за ред. П. С. Матишевського. — К. : Юрінком Інтер, 2000. — 506 с.
13. Уголовное право Украины. Общая часть [Текст] : [учебн.] / Ю. В. Александров, В. И. Антипов, Н. В. Володько и др. ; за ред. Я. Ю. Кондратьева. — К. : Атика, 2002. — 448 с.
14. *Кравцов, С. Ф.* Предмет преступления [Текст] : дисс. ... канд. юрид. наук / С. Ф. Кравцов. — Ленинград, 1976. — 183 л.
15. *Лашук, С. В.* Предмет злочину в кримінальному праві України [Текст] : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Лашук Єфрем Вікторович ; Нац. акад. внутрішніх справ України. — К., 2005. — 262 арк.
16. *Віскунов, В. В.* Проблема предмета злочину у науці кримінального права [Електронний ресурс] / В. В. Віскунов // Міжнародна наукова Інтернет-конференція "Проблеми реформування кримінальної юстиції: український контекст і міжнародний досвід". — Режим доступу : <http://jurlugansk.ucoz.org/publ/5-1-0-63>.
17. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV [Текст] // ОВУ. — 2003. — № 11. — Ст. 461.
18. *Серебровський, В. И.* Вопросы советского авторского права [Текст] / В. И. Серебровський ; ред. П. Е. Орловский. — М. : АН СССР, 1956. — 283 с.
19. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів [Текст] // ОВУ. — 2007. — № 75. — Ст. 2809.
20. Право інтелектуальної власності: Академічний курс [Текст] : [підручн.] для студ. вищих навч. закладів / О. П. Орлюк, Г. О. Андрущук, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін. ; за ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. — К. : Ін Юре, 2007. — 696 с.
21. *Калятин, В. О.* Интеллектуальная собственность (Исключительные права) [Текст] : [учебн. для вузов] / В. О. Калятин. — М. : Норма, 2000. — 480 с.
22. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР [Текст] // ВВР. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
23. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХП [Текст] // ВВР. — 1994. — № 13. — Ст. 64.
24. Международная конвенция о пресечении обращения порнографических изданий и торговли ими [Текст] // Сборник действующих договоров, соглашений и конвенций, заключенных с иностранными государствами. Вып. 8. — М. : Изд. НКВД, 1935. — 356 с.
25. Соглашение относительно пресечения обращения порнографических изданий [Текст] // Сборник действующих договоров, соглашений и конвенций, заключенных СССР с иностранными государствами. Вып. 14. — М. : Госполитиздат, 1957. — 356 с.
26. Про принципи поширення відеозаписів насильницького, жорстокого чи порнографічного змісту : рекомендації № R(89)7 Комітету міністрів Ради Європи [Електронний ресурс] / Верховна Рада України Вся база "Законодавство України". — Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_723.
27. Про участь України в Європейській культурній конвенції 1954 року : постанова Верховної Ради України від 24.02.1994 р. № 4030-ХП [Текст] // ВВР. — 1994. — № 27. — Ст. 230.
28. Про захист суспільної моралі : Закон України від 20.11.2003 р. № 1296-IV [Текст] // ВВР. — 2004. — № 14. — Ст. 192.

*Рекомендовано до друку кафедрою кримінально-правових дисциплін
Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна
(протокол № 4 від 22 листопада 2010 року)*

Надійшла до редакції 11.12.2010

Харченко В. Б. Произведения порнографического характера и такие, которые пропагандируют культ насилия и жестокости, как предметы преступления и объекты авторского права и смежных прав

Рассматриваются вопросы соотношения произведений, фонограмм, видеограмм, передач (программ) организаций вещания как предметов преступлений, предусмотренных статьями 300, 301 и 176 Уголовного кодекса Украины. Обосновывается необходимость законодательного определения продукции порнографического характера и такой, которая пропагандирует насилие и жестокость, объектами, которые не охраняются авторским правом и смежными правами.

Ключевые слова: *объекты авторского права и смежных прав; предмет преступления; продукция порнографического характера; продукция пропагандирующая насилие и жестокость.*

Kharchenko, V. B. Products of Pornographic Character and such which Propagandize a cult of Violence and Cruelty, as Subjects of a Crime and Objects of the Copyright and the Adjacent Rights

This article regards the problems of interrelation between works, phonograms, video recordings, broadcasting programs of broadcasting organizations as objects of the crimes provided in Articles 300, 301 and 176 of the Criminal Code of Ukraine. Proves the necessity of the legislative definition of production of pornographic and one that promotes violence and cruelty, the objects that are not protected by copyrights and related rights are made the lodgment.

Key words: *objects of copyright and related rights, the subject of a crime; production of pornographic; products promote violence and cruelty.*

